

[Oluf Pedersen.]

historiske Venstre. Disse Fysiokrater, det daværende Venstre, krævede, at man skulde have Staten ud af Erhvervslivet, at man skulde have Toldskatterne væk, og de var endda saa forsynlige, disse Fysiokrater, at de krævede, at Staten skulde gaa til at inddrage Grundrenten til Afskaffelse af Skatter. Vi har, naar vi ser nærnere paa det, den Tilfredsstillelse, at denne Bevægelse, denne Opfattelse, sejrede Verden over, til en vis Grad. Den sejrede ogsaa herhjemme, idet det jo var denne Bevægelses Folk, som gennemførte Moderniseringen af Hartkornsskatterne.

Jeg tror derfor, det var naturligt, nu da vi staar i en ganske tilsvarende Krise, at man gaar til at overveje, om det ikke var praktisk og muligt at skabe Samling om at gennemføre de samme eller principielt de samme Foranstaltninger, som man gennemførte den Gang, de Foranstaltninger, som jo falder sammen med det, vi kræver fra Retsforbundets Side.

Jeg vil gerne have Lov til at sige et Par Ord om Partiet Venstre. Venstre, som jo havde dette udmærkede Udspring, og som jo førte an i det forrige Aarhundrede, kom i 1901 afgørende til Magten, og det første, Partiet Venstre gjorde, var at gaa ind i en Klassepolitik ved at gaa ind for at ophæve disse Hartkornsskatter, som det historiske Venstre havde indført. Selve dette, at man ophævede disse Hartkornsskatter, var noget, som kun drejede sig om forholdsvist ringe Beløb.

Men der skete den Gang desforuden noget andet, nemlig at man lagde Grunden til det Skattesystem, som vi i Dag lider under. Det var netop det, Venstre fik gennemført i 1901. Man slap for de gamle Hartkornsskatter, og man fik paabegyndt det Skattesystem, som — det er alle Kredse i Befolkningen i Dag klare over — er splintrende galt. Det vilde jo være naturligt, om man nu kunde faa samlet Venstre, den Rest, der endnu er tilbage deraf, om at gaa ind i ganske tilsvarende Reformersom dem, det historiske Venstre gik ind for.

Nu ser man her, at der er Medlemmer, som retter deres Skyts mod Landbrugskrisen og anviser Midler imod denne. Man anviser saaledes det Middel, at man skal nedsætte Renterne, og man kommer med Kravet om, at man skal nedsætte de faste Ejendomsskatter, det vil sige, at man skal gaa videre ad den Vej, som i 1901 førte os ind i Vanskelighederne, og hvis man ser paa dette Forhold, kan det være naturligt, at man gaar til en Undersøgelse af de Prisændringer, som

er blevet Følgen af det Skattesystem, som man fik en stærk Udvikling af i 1903 efter Systemskiftet.

Vi vil da se, at naar vi sætter Pristallet for Landbrugsprodukter i 1914 før Krigen til 100, saa ligger vi i Dag med et Landbrugspristal paa ca. 85. Naar vi sætter Engrospristallet i 1914 til 100, har vi i Dag et Engrospristal paa ca. 118, og naar vi sætter Detailpristallet i 1914 til 100, har vi nu et Detailpristal paa 154.

Og naar man er klar over, at det er de forskellige Pristal, de ikke sammenfaldende Pristal, som er Hovedårsagen til Landbrugskrisen, saa er det naturligt at spørge: hvad er Årsagen til disse uensartede Pristal? Hvis vi vil gøre op, hvorledes Forholdet er for Skatternes Vedkommende, og sætter Pristallet for disse i 1914 til 100, saa vil man se, at vi staar i Dag med et Pristal her paa over 300. Og naar vi for Renternes Vedkommende sætter Pristallet i 1914 til 100, har vi i Dag et Pristal her paa ca. 260. Halvdelen af hele Landbrugsproduktionen gaar til Skatter og Renter alene. Jeg tror ikke, det er muligt at komme ud af Krisen, hvis man ikke kan faa disse Poster sat ned. Jeg tror, det er afgjort nødvendigt, hvis man vil have Pristallene til at falde sammen.

Det, der er sket, er nemlig, at man har lagt Skatterne ind i Omsætningen, dermed har man fordyret Omsætningen og skabt disse to Pristal. Man tager vist ikke meget fejl, naar man siger, at af Pristallet 100 i 1914 udgjorde de 25 pCt. den Gang Skatter. Naar vi nu har et Detailpristal paa 154, som altsaa udtrykker, hvad det koster at leve, enten det saa er i By eller paa Land, saa betyder det, at Skatterne har medført en Varefordyrelse, hvorved alle Varer her i Landet i Gennemsnit koster omkring ved det dobbelte af, hvad de vilde koste, hvis vi ikke havde Skatterne. Det vil igen sige, at man kan regne med, at for en almindelig Familie inde i Byen med en Indkomst og et Forbrug paa ca. 2 000 Kr. gaar det ene 1 000 deraf til Skat, Skat betalt dels direkte, dels i Form af Varefordyrelse.

Tager vi et almindeligt Husmandsbrug med et Forbrug paa omkring et Par Tusind Kroner, og hvis Oprettelse Staten har støttet, saa vil vi se, at de nyoprettede Brug er oprettet saaledes, at de nye Folk, som er kommet til, svarer fuld Grundskyld, men samtidig dermed har man paalagt disse Brug op mod 1 000 Kr. i Skat. Det er ganske givet, at dette Forhold skal gøre disse nye Brug urentable. Hvis man vil